

12. maj 2020

18/03596

ENERGIKLAGENÆVNETS AFGØRELSE

i sag om klage over Energitilsynets afvisning af klage over Cerius' vilkår for rådighedstariffer for egenproducenter (mikrokraftvarmeanlæg)

Energiklagenævnet modtog den 11. juni 2018 en klage over Energitilsynets¹ afgørelse af 15. maj 2018. Klagen er indgivet af Vallekilde Højskole, som er repræsenteret ved advokat René Frisdahl Jensen, Horten Advokatpartnerselskab.

Energitilsynet afviste ved afgørelsen af 15. maj 2018 Vallekilde Højskoles (herefter klager) klage over Cerius A/S' (herefter Cerius) beregning af rådighedstarif for mikrokraftvarmeanlæg. Energitilsynet fandt ved afgørelsen, at klager ikke var klageberettiget.

Energiklagenævnet stadfæster Energitilsynets afgørelse.

Nævnets sammensætning

Nævnetsformand og dommer Peter Ulrik Urskov
Professor, cand.jur., ph.d. Birgitte Egelund Olsen
Direktør og cand.polyt. Poul Sachmann

1. Klagen til Energiklagenævnet

Sagen drejer sig om, hvorvidt klager er berettiget til at klage til Energitilsynet over Cerius' fastsættelse af rådighedstarif i henhold til Dansk Energis Tarifmodel 2.0.²

Klager har anmodet Energiklagenævnet om at ophæve Energitilsynets afvisningsafgørelse og hjemvise sagen til fornyet behandling.

Klager gør gældende, at klager som elforbruger i Cerius' bevillingsområde er tvunget til at være tilsluttet Cerius' tilslutnings- og leveringsvilkår, og at klager derfor er underlagt og direkte berørt af disse vilkår.

Klager finder på denne baggrund blandt andet, at klager har en væsentlig og individuel interesse i Cerius' vilkår og rådighedstariffer, og at klager dermed er klageberettiget til Energitilsynet over disse vilkår og rådighedstariffer.

¹ Forsyningstilsynet har pr. 1. juli 2018 overtaget Energitilsynets opgaver.

² Se <https://www.danskeenergi.dk/vejledning/nettariffer-gebyrer/tarifmodel-20>.

ENERGIKLAGENÆVNET

NÆVNENES HUS

Toldboden 2

8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00

CVR-nr. 37 79 55 26

EAN nr. 5798000026070

Klik her for at angive tekst.

www.naevneneshus.dk

Klager finder endvidere, at det fremgår af eldirektivets³ artikel 37, stk. 11, at alle skal have adgang til at klage over netvirksomheders diskriminerende adfærd, uanset om de er særligt berørt.

2. Sagens oplysninger

Modellen for beregning af rådighedstariffen er fastlagt i Tarifmodel 2.0, som er taget til efterretning af Energitilsynet den 23. juni 2015 i fortsættelse af tilsynets tilkendegivelse om tarifiering af solcelleegenproducenter den 23. marts 2014.

Cerius anvender denne model i sin tarifmetode, hvilket er godkendt af Energitilsynet den 24. november 2015.

Energitilsynet har under sagens behandling ved tilsynet orienteret klager om, at Energitilsynet ikke har kompetence til at behandle slutkunders klager over elpriser.

Energitilsynet har desuden orienteret klager om den ændrede lovgivning om kundekontakten efter engrosmodellens implementering per 1. april 2016, hvorefter kundekontakten er overgået til elhandelsvirksomheden.

Klager er egenproducent af elektricitet, der produceres på klagers forbrugsregulerede mikrokraftvarmeanlæg. Anlægget har en maksimal effekt på 13 kW.

Klager indgav den 6. februar 2018 en klage til Energitilsynet over Cerius' vilkår om rådighedsbetaling for egenproduceret el på mikrokraftvarmeanlæg. Klager anførte, at rådighedsbetalingen for klagers produktion af el til eget forbrug er i strid med elforsyningslovens § 73.

Klager anførte, at det følger af Dansk Energis Tarifmodel 2.0, at egenproducenter af el med produktionsmåler betaler variabel rådighedstarif, mens egenproducenter uden produktionsmåler betaler en fast årlig rådighedsbetaling på 65 kr.

Klager bemærkede, at den lave, faste rådighedstarif på 65 kr. gælder for solcelleanlæg op til (under) 50 kW, for vindmølle anlæg under 25 kW, og for mikrokraftvarmeanlæg under 11 kW.

Klager bemærkede endvidere, at det fremgår af begrundelsen for nettariffen, at rådighedsbetalingen for egenproducenter med produktionsmåler per kWh svarer til nettariffen fratrukket de besparelser, der er ved ikke at benytte det kollektive elnet.

Klager gjorde overfor Energitilsynet gældende, at Dansk Energis Tarifmodel

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EU af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet

2.0 for beregning og opkrævning af rådighedsbetaling er i strid med elforsyningslovens § 73, stk. 1, idet (1) modellen indebærer en diskrimination af egenproducenter, som ejer forbrugsregulerede mikrokraftvarmeanlæg, i forhold til egenproducenter, som ejer solcelleanlæg og vindmøller, og idet (2) Tarifmodel 2.0 ikke afspejler de omkostninger, som de egenproducenter, der ejer forbrugsregulerede mikrokraftvarmeanlæg, giver anledning til.

Klager har et forbrugsreguleret mikrokraftvarmeanlæg med en maksimal effekt på 13 kW. Klager anførte, at klagers rådighedsbetaling har udgjort 27.000 kr. årligt på baggrund af en årlig produktion på ca. 92.000 kWh. Klager anførte endvidere, at en ejer af et solcelleanlæg eller en vindmølle med en tilsvarende effekt alene betaler 65 kr. i rådighedstarif uanset egenproduktionens størrelse, og at klager således betaler 414 gange så meget – eller 41.400 % mere – i rådighedsbetaling end et solcelleanlæg med samme effekt. Klager finder, at der ikke er en saglig begrundelse for denne *”ekstreme (negative) forskelsbehandling af klager”* i forhold til ejere af elproducerende VE-anlæg.

Klager anførte, at der er tale om en diskrimination af ejere af mikrokraftvarmeanlæg, som strider mod elforsyningsloven og eldirektivet, og at den pågældende praksis desuden er konkurrenceforvridende, og at den i kraft af Energitilsynets godkendelse muligvis også udgør ulovlig statsstøtte.

Klager anførte endvidere, at det fremgår af Dansk Energis vejledningsmateriale og Energitilsynets godkendelse af den anvendte model for rådighedsbetaling, at modellen er udarbejdet med udgangspunkt i egenproducenter, der ejer solcelleanlæg, og at begrundelsen for rådighedsbetalingen derfor tager tilsvarende udgangspunkt i solcelleanlægs belastning af elnettet.

Klager bemærkede, at et mikrokraftvarmeanlæg belaster elnettet mindre end solcelleanlæg og andre VE-anlæg. Klager anførte, at egenproducenter af el på et mikrokraftvarmeanlæg derfor sagligt set burde betale en lavere rådighedsbetaling end solcelleanlæg og andre VE-anlæg.

Klager efterlyste desuden oplysning om, hvornår og på hvilket grundlag Energitilsynet har foretaget en praksisændring fra en praksis om, at egenproducenter med mikrokraftvarmeanlæg i henhold til Elprisudvalgets og Energitilsynets praksis var fritaget for rådighedsbetaling, til den nye praksis, hvor mikrokraftvarmeanlæg ikke er fritaget for rådighedsbetaling.

3. Energitilsynets afgørelse

Energitilsynet traf den 15. maj 2018 afgørelse om at afvise klagen.

Energitilsynet bemærkede i tilsynets begrundelse, at klagen angår den metode, hvorefter prisen til elhandelsvirksomheden fastsættes af netvirksomheden.

Energitilsynet bemærkede, at en klage ifølge § 1 i klagebekendtgørelsen⁴ forudsætter, at klageberettigede har en *”væsentlig og individuel interesse i afgørelsen”*.

Energitilsynet fandt ved afgørelsen, at fordi klager ikke er kunde hos Cerius, så har klager ikke en direkte og individuel interesse i sagen.

Energitilsynet bemærkede, at i det omfang klager ønsker at klage over prisen, som klager som egenproducent skal afregne med sin elhandelsvirksomhed, så ligger kompetencen til at vurdere denne klage hos elhandelsvirksomheden selv og dernæst Ankenævnet på Energiområdet.

4. Klagers bemærkninger

Det er klagers opfattelse, at klager har en direkte, væsentlig og individuel interesse i de rejste spørgsmål om beregning af rådighedstarif for mikrokraft-varmeanlæg, og at klager dermed er klageberettiget til Energitilsynet.

Klager har til støtte for sin påstand anført, at klager som elforbruger i Cerius' bevillingsområde er tvunget til at være tilsluttet Cerius' elnet, og at klager således er underlagt og direkte berørt af Cerius' tilslutnings- og leveringsvilkår. Den ændrede rollefordeling mellem elhandelsselskaber og netselskaber, som følger af engrosmodellen, ændrer ifølge klager ikke herved. Klager anfører, at elhandelsvirksomhederne uden videre kan viderefakturere Cerius' priser til forbrugerne, og at elhandelsvirksomhederne således ikke er berørt af priserne og derfor ikke har nogen interesse i, hvordan priserne er fastsat, eller om de er i overensstemmelse med elforsyningsloven. Klager finder, at det derfor også efter engrosmodellens indførelse er elforbrugerne, som er de reelt berørte af netvirksomhedernes priser og betingelser, hvilket ifølge klager må afspejle sig i, at elforbrugerne fortsat har mulighed for at få en administrativ prøvelse af disse prisers og betingelsers forenelighed med elforsyningsloven, således som det er forudsat i blandt andet elforsyningslovens § 78.

Klager bemærker, at der ikke i forbindelse med engrosmodellens vedtagelse er foretaget ændringer i elforsyningslovens klagebestemmelser som indikerer, at elforbrugerne ikke længere skulle kunne klage over, at netselskabernes priser og betingelser ikke overholder elforsyningsloven.

Det må ifølge klager antages, at det ikke har været lovgivers hensigt at fratage elforbrugerne muligheden for at klage til Energitilsynet over netselskabernes priser og betingelser. En sådan ændring af den hidtidige retstilstand ville ifølge klager have gjort elforbrugerne fuldstændig retsløse over for netselskabers overtrædelser af elforsyningsloven.

Klager finder desuden, at Energitilsynets afgørelse og tilsynets fortolkning vedrørende elforbrugeres klageberettigelse i forhold til netvirksomhedernes priser og betingelser er i strid med eldirektivets artikel 37, stk. 11. Det fremgår blandt andet af bestemmelsen, at:

⁴ Bekendtgørelse nr. 1216 af 15. december 2011 om frister for Energitilsynets behandling af visse klager.

”Enhver part, der ønsker at klage over en transmissions- eller distributions-systemoperatør i forbindelse med den pågældende operatørs forpligtelse i henhold til dette direktiv, kan indbringe en klage for den regulerende myndighed, som i sin egenskab af tvistbilæggelsesmyndighed skal træffe en afgørelse senest to måneder efter modtagelsen af klagen.”.

Klager finder, at det fremgår af bestemmelsen, at alle skal have adgang til at klage til Energitilsynet (”den regulerende myndighed”) over netvirksomheders (”distributionssystemoperatører”) diskriminerende adfærd med videre, uanset om de er særligt berørte.

Klager bemærker til det af Energitilsynet anførte om, at elhandelsvirksomhedernes prissætning kan påklages til Ankenævnet på Energiområdet, at der ved nærværende tvist hverken er tale om en klage over en elhandelsvirksomheds prissætning eller en civilretlig tvist. Klager anfører, at nærværende sag handler om en kollektiv elforsyningsvirksomheds manglende overholdelse af elforsyningslovens § 73, og at denne type af sag henhører under Energitilsynets kompetence.

Klager har den 7. januar 2019 indgivet supplerende bemærkninger til sagen. I bemærkningerne henviser klager til det af Energitilsynet anførte om, at: *”[d]a [klager] ikke er kunde hos Cerius, er det tilsynets vurdering, at der ikke er en direkte og individuel interesse hos klager, som kan føre til klageberettigelse.”* og bemærker, at det ikke er korrekt, at klager ikke er kunde hos Cerius. Klager finder, at det fremgår udtrykkeligt af Cerius’ bestemmelser for tilslutning og brug for distributionsnettet, at der er tale om et løbende kunde-forhold.

Klager henviser til, at det blandt andet fremgår af leveringsbestemmelserne, at:

”Disse tilslutningsbestemmelser gælder for leveringsforholdet mellem kunden og netselskabet Cerius A/S (CVR nr. 28 11 32 85). Cerius A/S varetager tilslutning, måling af elektricitet, eldistribution, samt øvrige tekniske forhold til opretholdelse af eldistributionen.”.

Klager anfører at være i et løbende kundeforhold med Cerius vedrørende levering af eldistributionsydelser, hvorved klager har en væsentlig og individuel interesse i vilkårene for levering af disse ydelser, herunder rådighedsbetaling og andre tariffer for brug af ydelserne.

Klager henviser til, at det fremgår af den forvaltningsretlige litteratur og praksis, at en borgers eller virksomheds interesse i en sag er væsentlig, når sagen vedrører borgerens eller virksomhedens interesse med en vis intensitet og styrke, samt at også afledte interesser kan være så væsentlige for en borger eller en virksomhed, at de udløser partsstatus og klageberettigelse, jf. Om-budsmandens udtalelse i FOB 07.424.

Klager finder endvidere, at klager også har en individuel interesse, idet rådighedsbetalingen rammer klager særligt hårdt sammenholdt med næsten alle andre egenproducenter af elektricitet. Det er denne voldsomme diskrimination af klager i forhold til andre egenproducenter, der er genstand for klagen til Energitilsynet.

Klager bemærker til det af Energitilsynet anførte om, at rollefordelingen på markedet efter indførelsen af engrosmodellen har medført ændrede parts- og klageforhold, at klagebestemmelserne og deres anvendelsesområde netop ikke er ændret af lovgiver, og at der heller ikke er noget i lovforarbejderne, der tilsiger, at det har været hensigten at ændre dette anvendelsesområde.

Klager finder, at Energitilsynets fortolkning af klageadgangen indebærer, at ingen slutkunder længere vil kunne klage over netselskabernes tariffer og leveringsvilkår, selvom det er slutkunderne, der er underlagt disse tariffer og vilkår. Klager anfører, at slutkunderne med tilsynets fortolkning – uden lovhjemmel – er blevet gjort retsløse overfor netselskabernes ensidigt fastsatte tariffer og vilkår.

Om klageadgang i henhold til eldirektivets artikel 37, stk. 11

Klager finder, at Energistyrelsens udtalelse om implementeringen af eldirektivets artikel 37, stk. 11, ikke er underbygget. Klager finder, at Energistyrelsens udtalelse hviler på en grundlæggende forståelse af, at begrebet ”part” i eldirektivets artikel 37, stk. 11, (”party” på engelsk) kan sidestilles med det forvaltningsretlige partsbegreb. Klager anfører, at der ikke er grundlag for at fortolke begrebet på denne måde. Klager finder, at det klart fremgår af direktivet, at ”part” generelt bruges i en langt bredere betydning. Dette kommer ifølge klager til udtryk, når ordlyden i artikel 37, stk. 11, sammenlignes med ordlyden i artikel 37, stk. 12, hvor der står: ”Enhver berørt part”. Klager finder, at en ”berørt part” må antages nogenlunde at svare til det forvaltningsretlige partsbegreb, samt at hvis sondringen mellem ”part” og ”berørt part” i direktivet skal give mening, så gælder der ikke et krav om, at en part i artikel 37, stk. 11’s forstand skal være individuelt berørt.

5. Energitilsynets bemærkninger

Energitilsynet bemærker, at det fremgår af lovbemærkningerne til elforsyningslovens § 22,⁵ at netvirksomhederne efter engrosmodellen alene har kontakt til forbrugerne i forbindelse med nytilslutninger og ændringer af installationens kapacitet og lignende tekniske forhold, og at der således alene er et aftaleforhold mellem netvirksomheden og de enkelt forbrugere i spørgsmål om tilslutning til det kollektive net.

Tilsynet anfører, at rådighedsbetalingen beregnes på grundlag af kundens løbende elforbrug og produktion, og at rådighedsbetalingen således angår det ”løbende” kundeforhold, som afregnes via elhandleren.

Energitilsynet bemærker endvidere, at det følger af lovbemærkningerne om

⁵ L 575/2012.

engrosmodellen,⁶ at:

”[...] det forhold, at netydelsen er en engrosleverance til elhandelsvirksomheden, og ikke som tidligere en detailleverance til forbrugerne [betyder], at elhandelsvirksomheden vil stå som den part, der umiddelbart misligholder kontrakten med forbrugeren, hvis leveringen svigter. Det bliver således i elhandelsvirksomhedens interesse at medvirke til at fremme en stabil elforsyning i samarbejde med netvirksomhederne. Elhandelsvirksomheden får herved et incitament til at reagere aktivt på eventuelle prissignaler fra netvirksomhederne, som fremmer forsyningssikkerhed.”.

Dette understøtter efter Energitilsynets vurdering yderligere forståelsen af, at det er elhandelsvirksomheden – og ikke forbrugeren – der er part i spørgsmålet om netvirksomhedens tarifiering af netydelsen (transporten).

Energitilsynet bemærker, at tilsynet ikke er afskåret fra at undersøge sagen af egen drift. Hvis tilsynet efter nærmere undersøgelse finder, at priser og leveringsbetingelser må anses for at være i strid med bestemmelserne i elforsyningsloven, kan tilsynet i medfør af § 77, stk. 1, give pålæg om ændring af priser og betingelser.

Om engrosmodellens betydning for klageadgang

Energitilsynet bemærker videre, at det følger af den ændrede rollefordeling i engrosmodellen, at det er elhandleren, som part, der kan klage over netvirksomhedernes tarifiering af transportydelsen, herunder rådighedsbetalingen, og ikke forbrugeren.

Energitilsynet anfører, at den ændrede rollefordeling på elmarkedet særligt fremgår af elforsyningslovens bestemmelser om engrosmodellen, jf. særligt § 72 a, stk. 4, om at klage skal ske til elhandleren, § 72 b, stk. 1, om at elhandleren fakturerer kunden og § 72 d, stk. 1, om at netvirksomheden fakturerer elhandleren.

Den ændrede rollefordeling fører således ifølge Energitilsynet til, at forbrugeren i en sag som nærværende sag ikke står som part i forhold til netvirksomheden og således ikke er klageberettiget.

Energitilsynet finder, at der således ikke er tale om en konkret ændring af klagebestemmelserne, men om en ændring af rollefordelingen på markedet med deraf følgende ændrede parts- og klageforhold.

Om klageadgang i henhold til eldirektivets artikel 37, stk. 11

Energitilsynet har oplyst, at tilsynet den 22. august 2018 anmodede Energistyrelsen om bemærkninger til sagen. Tilsynet anmodede særligt om bemærkninger vedrørende implementering af eldirektivets artikel 37, stk. 11.

Energistyrelsen anførte i styrelsens bemærkninger af 3. september 2018 følgende:

⁶ § 72 b i L575/2012.

”Forsyningstilsynets kompetence til at behandle klagesager fremgår af § 3, stk. 2, i lov om Forsyningstilsynet, hvorefter tilsynet kan behandle og afgøre sager efter sektorlovgivningen på eget initiativ eller på grundlag af en anmeldelse eller en klage. Bestemmelsen er en videreførelse af tidligere elforsyningslovs § 80.

Det fremgår af elforsyningslovens § 78, stk. 5, at ministeren fastsætter regler om Forsyningstilsynets behandling af klager. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1216 af 15. december 2011 om frister for Energitilsynets behandling af visse klager. Bekendtgørelsen implementerer eldirektivets artikel 37, stk. 11, og fastsætter dels, hvilke klager, der behandles, og hvilken status klager skal have.

Det fremgår af bekendtgørelsen, at klager skal have en individuel og væsentlig interesse i sagen, for at klagen kan behandles. Dette følger af de almindelige forvaltningsretlige regler om, hvornår man har partsstatus.

Energistyrelsen er således ikke enig i, at eldirektivet opererer med et særligt udvidet partsbegreb, og det er dermed det almindelige forvaltningsretlige partsbegreb, der skal anvendes. Eldirektivets art. 37, stk. 11, er implementeret i overensstemmelse hermed.”

Energitilsynet bemærker, at tilsynet kan henholde sig til styrelsens udtalelse om, at eldirektivets artikel 37, stk. 11, er implementeret, og at det følger af denne implementering, at klager skal have en individuel og væsentlig interesse i sagen, for at klagen kan behandles, hvilket samtidig følger af de almindelige forvaltningsretlige regler om, hvornår man har partsstatus.

6. Retsgrundlaget

Retsgrundlaget fremgår af bilag til denne afgørelse.

7. Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

7.1. Energitilsynets kompetence

Det fremgår af elforsyningslovens⁷ § 78, stk. 1, at Energitilsynet varetager tilsyns- og klagefunktionen på energiområdet, men at tilsynet dog ikke behandler klager vedrørende civilretlige tvister. Det fremgår endvidere af elforsyningslovens § 80, at Energitilsynet kan behandle og afgøre sager på eget initiativ eller på grundlag af en anmeldelse eller en klage.

Det følger videre af eldirektivets artikel 6, at de regulerende myndigheder har ansvaret for at fastsætte eller godkende de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for bl.a. tilslutning og adgang til de nationale net, herunder transmissions- og distributionstariffer eller metoderne herfor.

7.2. Rolle- og opgavefordelingen mellem netvirksomheder og elhandelsvirksomheder

⁷ Dagældende lovbekendtgørelse nr. 114 af 9. februar 2018 om lov om elforsyning som var gældende på det tidspunkt, hvor Energitilsynet traf afgørelse i sagen. Lovbekendtgørelsen er i dag erstattet af lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020.

Det følger af lovbemærkningerne⁸ til elforsyningslovens § 22 om netvirksomhedernes opgaver, at en række opgaver efter engrosmodellens indførelse overgik til elhandelsvirksomhederne. Netvirksomhederne har bl.a. ikke længere ansvaret for at varetage opgaver i forhold til forbrugernes betaling for offentlige forpligtelser, hvorfor netvirksomhederne således ikke længere har den direkte kontakt til elforbrugerne vedrørende det løbende forbrug og betaling for elektricitet. Det følger af lovbemærkningerne til § 72 b, at selve leveringen af netydelsen ikke som tidligere er en detailleverance til forbrugerne, men en engrosleverance til elhandelsvirksomheden, hvilket medfører: *”at elhandelsvirksomheden vil stå som den part, der umiddelbart misligholder kontrakten med forbrugeren, hvis leveringen svigter”*, hvorfor der alene består et aftaleforhold om leveret el mellem forbrugeren og elhandelsvirksomheden. Det anføres videre, at: *”Det bliver således i elhandelsvirksomhedens interesse at medvirke til at fremme en stabil elforsyning i samarbejde med netvirksomhederne. Elhandelsvirksomheden får herved et incitament til at reagere aktivt på eventuelle prissignaler fra netvirksomhederne, som fremmer forsynings-sikkerhed”*.

Det følger endvidere af lovbemærkningerne til elforsyningslovens § 22, at der efter engrosmodellens indførelse fortsat vil være et aftaleforhold mellem netvirksomheden og de enkelte forbrugere vedrørende nytilslutninger og ændringer af installationens kapacitet og lignende tekniske forhold i forbindelse med tilslutning til det kollektive elforsyningsnet.

Det bemærkes i forbindelse hermed, at det af elforsyningslovens § 72 d, stk. 1, fremgår, at netvirksomheden fakturerer elhandelsvirksomheden for deres ydelser, og af § 72 b, stk. 1, fremgår det, at elhandelsvirksomheden fakturerer forbrugeren for købet af net- og systemydelser hos netvirksomheden. Det følger således af elforsyningslovens § 72 a, stk. 4, at elhandelsvirksomheden skal behandle klager fra forbrugerne.

Det følger endvidere af § 18, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1233 af 6. november 2015 om elhandelsvirksomheders opgaver og forpligtelser i forbindelse med levering af elektricitet til elkunder (herefter elleveringsbekendtgørelsen), at elkunder kan klage til elhandelsvirksomheden over forhold, der vedrører aftaleforholdet med elhandelsvirksomheden – herunder klager over det målte forbrug. En klage kan indbringes for Ankenævnet på Energiområdet, såfremt den ikke imødekommes fuldt ud, jf. § 18, stk. 4.

7.3. Klageadgang

Det fremgår af elforsyningslovens § 78, stk. 15, at ministeren fastsætter regler om Energitilsynets behandling af klager. Denne bemyndigelse er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1216 af 15. december 2011 om frister for Energitilsynets behandling af visse klager (herefter bekendtgørelsen).

Klageberettigelse forudsætter i henhold til bekendtgørelsens § 1, at klager har

⁸ 2011/1 LSF 176, Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk.

en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen.

Hverken elforsyningsloven eller bekendtgørelsen indeholder udtømmende regler om kredsen af klageberettigede. Vurderingen af, hvem der kan indbringe en afgørelse for Energitilsynet efter loven, skal derfor foretages ud fra de almindelige forvaltningsretlige regler.⁹ Efter disse regler kræves en væsentlig og individuel interesse i sagens udfald, før der kan klages. Begge betingelser skal være opfyldt, før en person eller virksomhed kan anses som klageberettiget.

Kravet om væsentlig interesse indebærer, at betydningen af sagen (det påklagede forhold) for den pågældende skal være af en vis styrke og intensitet. En moralsk eller mere generel præget interesse er således ikke i sig selv tilstrækkelig. En interesse skal – udover at være væsentlig – også være individuel. Det betyder, at det påklagede forhold skal være mere indgribende over for den, der er klageberettiget, end i forhold til andre personer m.v., som berøres af det påklagede forhold. Hvis en større kreds af personer berøres på samme måde af forholdet, har de enkelte personer således ikke en individuel interesse i forholdet.

En afledt interesse kan dog efter en konkret vurdering være tilstrækkelig væsentlig til at medføre klageberettigelse.

Energiklagenævnet finder efter en samlet og konkret vurdering ikke, at klager er klageberettiget til Energitilsynet i forhold til de i sagen omhandlede spørgsmål. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at der ikke ses at være den fornødne direkte og individuelle interesse i en efterprøvelse af de i sagen rejste spørgsmål vedrørende den metode, hvorefter prisen for Cerius' rådigheds-tarif for egenproducenter af el fastsættes af Cerius i medfør af Tarifmodel 2.0.

Energiklagenævnet bemærker, at der ikke for så vidt angår de i sagen omhandlede spørgsmål består et kundeforhold mellem Cerius og klager, men alene et kundeforhold mellem klager og elhandelsvirksomheden. I forbindelse hermed bemærkes, at det af Cerius' bestemmelser for tilslutning og brug af distributionsnettet fremgår, at aftale om levering af elektricitet ikke er en del af leveringsbetingelserne. Da rådighedsbetalingen beregnes på grundlag af den enkelte kundes forbrug og produktion af el, som afregnes overfor elhandelsvirksomheden, er Energiklagenævnet enigt med Energitilsynet i, at det er elhandelsvirksomheden og ikke forbrugeren, der er part i spørgsmålet om netvirksomhedens tarifiering af netydelsen (transporten), hvorfor klager ikke er direkte berørt af Cerius' prisfastsættelse af rådighedsbetalingen.

Nævnet finder, at eldirektivets artikel 37, stk. 11, ikke medfører en udvidet klageadgang, idet den omhandler klager over transmissions- eller distributionssystemoperatørers generelle forpligtelser efter direktivet, men ikke det i sagen omhandlede spørgsmål.

Det følger derimod af eldirektivets artikel 37, stk. 12, at der kan klages over

⁹ Se herom blandt andet "Forvaltningsret", 1. udgave 2018, s. 97-109, af Niels Fenger (red.).

afgørelser om metoder i henhold til denne artikel, men at dette forudsætter, at man er en berørt part. Da Energiklagenævnet med henvisning til det ovenfor anførte – herunder forholdet om den ændrede rolle- og opgavefordeling mellem netvirksomhederne og elhandelsvirksomhederne – finder, at klager ikke er direkte berørt vedrørende spørgsmålet om Cerius' prisfastsættelse af rådhedsbetalingen, opfylder klager ikke forudsætningen for at kunne påklage det i sagen omhandlede spørgsmål efter denne bestemmelse.

Det øvrige af klager anførte kan ikke føre til et andet resultat.

8. Energiklagenævnets afgørelse

Energiklagenævnet stadfæster Energitilsynets afgørelse af 15. maj 2018.

Sagen har været i skriftlig votering hos nævnets medlemmer.

Afgørelsen er truffet i henhold til elforsyningslovens § 89, stk. 1.¹⁰

Energiklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter elforsyningsloven eller de regler, der udstedes efter loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende jf. elforsyningsloven § 89, stk. 7.

Afgørelsen offentliggøres på hjemmesiden www.naevneneshus.dk under menupunktet Nævnene > Energiklagenævnet > Tidligere afgørelser i anonymiseret form under iagttagelse af persondatalovens bestemmelser.

På nævnets vegne

Peter Ulrik Urskov
Nævnensformand

Rasmus Bjerre Bach
Fuldmægtig, cand. jur.

¹⁰ Lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020 om lov om elforsyning.

Afgørelsen er sendt til:

Vallekilde Højskole repræsenteret ved advokat René Frisdahl Jensen, Horten
Advokatpartnerselskab

Forsyningstilsynet

Bilag

Uddrag af lovbekendtgørelse nr. 114 af 9. februar 2018 om lov om elforsyning:

”[...]

§ 72 a, stk. 4. Elhandelsvirksomheden skal behandle klager fra forbrugere og sikre en døgnservice, der formidler kontakt til den relevante netvirksomhed og Energinet om nettekniske forhold.

...

§ 72 b, stk. 1. Elhandelsvirksomheden køber net- og systemydelser af netvirksomhederne og Energinet. Elhandelsvirksomheden fakturerer forbrugerne for levering af elektricitet, herunder net- og systemydelser, jf. § 8, stk. 2 og 3, omkostninger til offentlige forpligtelser, jf. § 8, stk. 1, elafgifter i henhold til lov om afgift af elektricitet og moms i henhold til momsloven. Elafgifter og betaling af omkostninger til offentlige forpligtelser, jf. § 8, stk. 1, viderefaktureres uændret til det relevante aftagenummer. Endvidere viderefaktureres netvirksomheders bindende midlertidige prisnedsættelser uændret til de relevante aftagenumre.

...

§ 72 d, stk. 1. Netvirksomheden og Energinet fakturerer elhandelsvirksomheden for deres ydelser ud fra det samlede forbrug i en måned og betalingen på elhandelsvirksomhedens aftagenumre. Netvirksomheden fakturerer ligeledes elhandelsvirksomheden for elafgift, som netvirksomheden skal svare efter lov om afgift af elektricitet. Energinet fakturerer endvidere elhandelsvirksomheden for betaling for omkostninger i medfør af § 8, stk. 1, og for elafgift, som Energinet skal svare efter lov om afgift af elektricitet, for elforbrugere, som er direkte tilsluttet transmissionsnettet.

...

§ 78, stk. 1. Til varetagelse af tilsyns- og klagefunktion på energiområdet nedsætter energi-, forsynings- og klimaministeren et Energitilsyn. Energitilsynet behandler ikke klager vedrørende civile tvister.

...

Stk. 15. Energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter regler om Energitilsynets behandling af klager og om, hvorvidt klager over Energitilsynets afgørelser kan tillægges opsættende virkning. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan endvidere fastsætte regler om frister for klage til Energitilsynet.

§ 80. Energitilsynet kan behandle og afgøre sager på eget initiativ eller på grundlag af en anmeldelse eller en klage.

[...]"

Uddrag af bekendtgørelse nr. 1233 af 6. november 2015 om elhandelsvirksomhedernes opgaver og forpligtelser i forbindelse med levering af elektricitet til elkunder:

"[...]

§ 18, stk. 1. En elkunde har ret til klagebehandling af god standard hos sin elhandelsvirksomhed af forhold, som vedrører aftaleforholdet, herunder klager over det målte forbrug. Behandlingen af en klage skal ske hurtigst muligt.

...

Stk. 4. Ved besvarelse af en klage fra en forbruger, der handler uden for sit erhverv, skal elhandelsvirksomheden informere forbrugeren om muligheden for at påklage afgørelsen til Ankenævnet på energiområdet, hvis klagen ikke fuldt ud imødekommes.

[...]"

Uddrag af bekendtgørelse nr. 1216 af 15. december 2011 om frister for Energitilsynets behandling af visse klager:

"[...]

§ 1. I følgende klagesager på elområdet, forudsat at klageren har en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen, træffer Energitilsynet afgørelse senest 2 måneder efter modtagelsen af en klage:

- 1) Klager efter § 84, stk. 9, og § 84 a, stk. 4, i lov om elforsyning.
- 2) Klager vedrørende kollektive elforsyningsvirksomheders forpligtelse efter § 6, stk. 4, i lov om elforsyning, til at stille deres ydelser til rådighed for forbrugeren på gennemsigtige, objektive, rimelige og ikkediskriminerende vilkår.
- 3) Klager vedrørende kollektive elforsyningsvirksomheders forpligtelse efter §

- 22, stk. 3, i lov om elforsyning, til at forsyne brugere af nettet med de nødvendige oplysninger om måling af elektricitet, der transporteres gennem virksomhedens net.
- 4) Klager vedrørende kollektive elforsyningsvirksomheders forpligtelse efter § 24, stk. 2, i lov om elforsyning, til ikke at forskelsbehandle en bruger af systemet.
 - 5) Klager vedrørende urimelige forhold i forbindelse med forhandlinger om netadgang, jf. § 77, stk. 2, i lov om elforsyning.
 - 6) Klager vedrørende netvirksomheders manglende overholdelse af bekendtgørelse om forbrugerbeskyttelse i medfør af lov om elforsyning.

[...]"

Uddrag af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF:

"[...]

Artikel 6. De regulerende myndigheder har ansvaret for fastsættelse eller godkendelse af i det mindste de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, i tilstrækkelig god tid inden de træder i kraft, for:

- a) tilslutning og adgang til nationale net, herunder transmissions- og distributions-tariffer eller metoderne herfor. Disse tariffer eller metoder skal være udformet således, at de nødvendige investeringer i nettene kan gennemføres på en sådan måde, at investeringerne sikrer nettenes levedygtighed

...

Artikel 37, stk. 11. Enhver part, der ønsker at klage over en transmissions- eller distributionssystemoperatør i forbindelse med den pågældende operatørs forpligtelser i henhold til dette direktiv, kan indbringe en klage for den regulerende myndighed, som i sin egenskab af tvistbilæggelsesmyndighed skal træffe en afgørelse senest to måneder efter modtagelsen af klagen. Denne periode kan forlænges med yderligere to måneder, hvis den regulerende myndighed ønsker yderligere oplysninger. Denne forlængede periode kan forlænges yderligere med klagerens samtykke. Den regulerende myndigheds afgørelse har bindende virkning, medmindre og indtil den underkendes efter påklage.

Artikel 37, stk. 12. Enhver berørt part, som har ret til at klage over en afgørelse om metoder i henhold til denne artikel eller – når den regulerende myndighed har høringspligt – over forslag til tariffer eller metoder, kan senest to måneder efter, at afgørelsen eller forslaget til afgørelse er offentliggjort – eller tidligere, hvis fastsat af medlemsstaterne – indgive klage med henblik på fornyet behandling. En sådan klage har ikke opsættende virkning.

[...]"